

Cild 1
Buraxılış 1
yanvar 2021

CHED Xəbər Bülleteni

Azərbaycanda Uşaq Dövründə Sağlamlıq, Təhsil və Sosial İnkişafa dair xəbər bülleteni / Uşaq İnkişafı sahəsində çalışan mütəxəssislər üçün

CHED

Uşaq Dövründə Sağlamlıq, Təhsil, Sosial İnkişaf üzrə baza kursu

CHED News Azərbaycan-ın ilk nəşrinə xoş gəlmisiniz!

Rüblük olaraq yayımlanacaq bu və gələcək nəşrlər CHED və UAFA-nın Azərbaycanda ən son təşəbbüslər və fəaliyyətlərini əks etdirəcək, eləcə də, uşaq inkişafı sahəsində çalışan mütəxəssislər üçün icmalarda baş verən yenilikləri, uğur hekayələrini və işlədiyimiz sahədə baş verən hər hansı bir innovasiyaları paylaşmaq üçün bir platforma olacaq. Mütəxəssislər şəbəkəmizdə hər hansı bir məlumat paylaşmaq istədikləri təqdirdə tərəddüd etmədən bizimlə əlaqə saxlaya bilərlər. Birlikdə icmalarda ailələr və uşaqlar üçün xidmətlərimizi inkişaf etdirə, ekspert şəbəkəmizi daha da gücləndirə bilərik. Beləliklə, bütün təbəqələrdən olan uşaqlara daha effektiv dəstək göstərmiş olarıq.

CHED xəbər bülleteninə töhfələrə məhdudiyət yoxdur. Əgər siz müvafiq sahədə və ya uyğun professional sferada baş verən hər hansı bir yenilikləri bölüşmək niyyətindəsinizsə, ched@uafa.az e-mail ünvanı vasitəsi ilə bizimlə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

uafa
UŞAQLARA DƏSTƏK

United Aid for Azerbaijan
Cəfər Cabbarlı küçəsi 44 | Caspian Business Center
Bakı, AZ 1065, Azərbaycan

CHED BAZA KURSU – YENİLİKLƏR

ABŞ-ın Corctaun Universiteti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində ərsəyə gələn CHED Baza Kursu icmalarda maraq qazanmağa davam edir. İştirakçılar müəllimlərdən tutmuş psixoloqlara və idman həkimlərinə qədər müxtəlif sahələri təmsil edirlər. Bu, uşaqlarla professional şəkildə işləyən hər bir kəs üçün mükəmməl bazadır. Növbəti CHED baza kursunun 2021-ci ilin mart ayında, 12 həftəlik komponentlə, onlayn video formatda keçiriləcəyi planlaşdırılır.

Corctaun universiteti və UAFA təşkilatının birgə əməkdaşlığı nəticəsində ərsəyə gələn bu kurs 2019-cu ildən başlayaraq fəaliyyət göstərməkdədir. Bu kurs iştirakçılara Uşaq İnkişafı ilə bağlı təməl biliklər vermək məqsədi ilə dizayn olunub. Kurs erkən müdaxilə, davranışların idarə olunmasına yanaşmalar və digər mövzular da daxil olmaqla çoxşaxəli mövzuları əhatə edir. 2020-ci ildə biz ilk onlayn CHED kursunu reallaşdırdıq. Bu, bizə müxtəlif regionlarda yaşayan mütəxəssisləri də cəlb etməyə və hətta pandemiya müddətində belə Uşaq İnkişafı sahəsində professional bilikləri inkişaf etdirməyimizə imkan yaratdı. Ötən aylarda UAFA Bakı Dövlət universiteti ilə CHED baza kursunun həyata keçirilməsinə dair razılaşma imzalayıb. Əməkdaşlığın bir hissəsi olaraq yaxın gələcəkdə inklüziv Uşaq İnkişaf Mərkəzinin yaradılması nəzərdə tutulur. CHED kursu ilə bağlı əməkdaşlıq hazırda Bakı Dövlət Universitetində müvafiq ixtisaslarda təhsil alan tələbələr üçün uşaq inkişafı sahəsində baza bilikləri əldə etməkdə olduqca səmərəli olacaq və onlar gələcəkdə bu sahədə daha professional mütəxəssislər kimi formalaşacaqlar. CHED Baza Kursunu müvəffəqiyyətlə bitirən iştirakçılar Corctaun universiteti adından sertifikatla təmin olunurlar.

İnklüziv Uşaq İnkişafı Mərkəzi uşaqlara təcrübəli mütəxəssislərin xidmətlərindən yararlanmaqda kömək edəcək. Eyni zamanda, mütəxəssislər və tələbələr də öz növbəsində professional müstəvidə uşaqlarla iş sahəsində təcrübə qazanacaqlar. Hər birinizi dəvət edirik!

CHED FAKÜLTƏSİ

Hazırda CHED fakültəsi 10 ekspertdən ibarətdir. (yerli və beynəlxalq ixtisaslı mütəxəssislər olmaqla). CHED baza Kursunu müvəffəqiyyətlə bitirən iştirakçılar bu mütəxəssislərlə ünsiyyət və təcrübə mübadiləsi aparmaq imkanını qazanırlar. Məmnuniyyət hissi ilə ən yeni fakültə üzvümüz Selen Gündüzü (Uşaq İnkişafı üzrə mütəxəssis, nitq və dil terapevti) salamlayırıq. O, Türkiyənin Hacettepe Universitetində akademik fəaliyyət göstərir. Selen xanım sonuncu CHED baza kursunda erkən yaşlarda kommunikasiya və dil inkişafını asanlaşdıran metodlardan bəhs edən iki sessiya təqdim edib.

CHED VEBİNAR SERİYALARI

2020-ci il ərzində CHED yeni vebinar seriyalarına start verib. 2021-ci il ərzində də sözügedən vebinarlar davam edəcəkdir. Bu açıq, ödənişsiz vebinarlar Azərbaycanda yaşayan tələbələr və mütəxəssislər üçün nəzərdə tutulub.

İlk seminar 2020-ci ilin noyabr ayında təşkil olunub və “Rutin əsaslı Qiymətləndirmə” mövzusunda praktik aspektləri əhatə edib: Faydalı rutin əsaslı informasiya toplamaq üçün xüsusi metodların müxtəlifliyi haqqında müzakirələr.

Təqviminizdə bu vebinarlar üçün yer ayırın!

CHED vebinar seriyaları çərçivəsində növbəti vebinar 18 mart 2021-ci il tarixində Professor Toby Long tərəfindən keçiriləcək. “Müsbət Davranışa dəstək- ailələr və bütün yaş qrupundan olan uşaqlar üçün uyğun olan, universal strategiyalara əsaslanan çoxpilləli davranışa yanaşma sisteminin təqdimatı”.

Qeydiyyatdan keçmək üçün sıradakı linkə daxil olun: <https://forms.gle/HpkegqQoRD3Jq4ge6>

Yalnız 100 iştirakçı yeri mövcuddur. Qeydiyyatdan keçməyə tələsin!

CHED ONLAYN SEMİNARLAR

Professor Toby Long tərəfindən iştirakçılara Uşaq İnkişafı sahəsində xüsusi mövzularla bağlı ən son təcrübələrə əsaslanan, bilik və bacarıqlar öyrətmək üçün dizayn edilən onlayn seminarların keçiriləcəyi planlaşdırılır. İlk seminarın 2021-ci ilin aprel ayında keçirilməsi nəzərdə tutulur. Seminarlarda arzu edən bütün şəxslər iştirak edə bilərlər. Hər bir seminar üçün ödəniş 20 AZN təşkil edir. İştirakçıların interaktivliyini təmin etmək məqsədi ilə hər bir seminar üçün yalnız 25 iştirakçı yeri mövcuddur.

Seminarı uğurla başa vuran iştirakçılar sertifikat əldə edəcəklər.

“TƏQDİMAT” MÜKAFATI

Təqribən 1 ilə yaxın müddət pandemiya səbəbindən təcrid olunmuş şəkildə həyat tərzi keçirmişik. UAFA bu müddət ərzində icmalarda uşaqlar üçün faydalı fəaliyyətlər reallaşdıran mütəxəssisləri tanımaqdan məmnun olardı. Əgər siz ötən il boyunca hər hansı bir faydalı xidmət göstərən və uşaqlar üçün gözləntilərdən daha artıq əmək sərf edən mütəxəssis tanıyırsınızsa, bu haqda eşitmək istərdik. Bu, təkcə bir insanı həvəsləndirmək deyil, eləcə də digər insanlarda cəmiyyətdə hansı proseslərin baş verdiyi haqqında təsəvvür yaratmaq baxımından olduqca faydalıdır. Əgər siz bu mükafat üçün kimisə nominasiyaya layiq görürsünüzsə, xahiş edirik ki, bu haqda bizə məlumat verəsiniz. ched@uafa.az

QARŞIDAKI AYLARDA NƏZƏRDƏ TUTULAN FƏALİYYƏTLƏRİN XÜLASƏSİ

- ✚ Mart, 2021 – Növbəti CHED Baza Kursu (onlayn) start götürür
- ✚ 18 mart, 2021 – CHED vebinar – Prof. Toby Long tərəfindən təqdim olunur
- ✚ 10 aprel, 2021 – 3 saatlıq CHED seminar – Prof. Toby Long tərəfindən təqdim olunur
Mövzu- Video oyunlar (screen Play) və Yuxu (mütəxəssislər və ailələr üçün)

Doğuşdan 5 yaşına qədər olan müddət uşağın fiziki və əqli inkişafının ən sürətli dövrlərindən biridir. Eyni zamanda, bu dövr uşağın vərdislərinin formalaşdığı və ailə həyat tərzinin inkişaf etdiyi mərhələdir.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bu yaxınlarda 0-5 yaşlı uşaqlar üçün tövsiyə olunan oyunlar, video oyunları və yuxu üçün təlimatları yayımlayıb. Bu təlimatlar gender, mədəni mənsubiyyəti və sosial-iqtisadi statusundan asılı olmayaraq 5 yaşından aşağı olan bütün uşaqlar üçün nəzərdə tutulub. Lakin, tövsiyə olunur ki, xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların ailələri və onlara qayğı göstərən digər işçilər tibb mütəxəssisindən daha detallı təlimatlar alsınlar.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının World Health Organisation (WHO) fiziki fəaliyyətlə bağlı olan tövsiyələri aşağıdakıları əhatə edir:

0-5 yaşlı uşaqlar üçün fiziki fəaliyyət tövsiyələri:

1 yaşdan aşağı uşaqlar:

Gün ərzində bir neçə dəfə müxtəlif fiziki fəaliyyətlər vasitəsilə aktiv olmalıdırlar. Əsasən, interaktiv və döşəmə üzərində aparılan oyunlara cəlb olunmaqla. (daha çox olması faydalıdır)

Hələ sərbəst hərəkət edə bilməyən körpələr isə günün müxtəlif saatlarında olmaqla ümumilikdə 30 dəqiqə müddətində qarnı üstündə zaman keçirməlidir.

1-2 yaşlı uşaqlar:

Günün müxtəlif saatlarına bölünməklə ümumilikdə 180 dəqiqə orta və intensiv sürətli fiziki oyunlarla məşğul olmalıdırlar. (daha çox olması faydalıdır)

3-4 yaşlı uşaqlar:

Gün ərzində 180 dəqiqə müxtəlif tipli fiziki fəaliyyətlərə cəlb olunmalı və bu zamanın ən azı 60 dəqiqəsini orta tempdən sürətli tempə doğru artan intensivlikdə olan fəaliyyətlər təşkil etməlidir. (daha çox olması faydalıdır). Bu haqda daha ətraflı məlumat əldə etmək istəyirsinizsə, ÜST-ün 36 səhifəlik hesabatını [buradan](#) oxuya bilərsiniz.

United Aid for Azerbaijan (UAFA)

E-mail: office@uafa.az

Tel: +99412 4972519

Facebook & Instagram /uafa.az

Linkedin: United Aid for Azerbaijan

www.uafa.az